

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. | Félévre — — — — — 4,80 kor
Negyedévre — — — — — 2,40 " | Egyes szám — — — — — 20 "
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Az utóbbi időben a szentkoronás szövetség egy-két züllött munkásalakja szemenszedett rágalmaikkal illeti a szervezett munkásságot. Felhívjuk a vasuti munkásokat, hogy az esetben, ha értesülésükre jut, hogy a szentkoronás szövetség a munkásokat gyűlésre hívta össze, erről a körülményről a központi vezetőséget távirat vagy telefon útján azonnal értesítsék.

Munkások kongresszusa.

A szakszervezeti tanács most lezajlott kongresszusa élénk bizonyítéka annak, mennyire tudatában van a proletárság elnyomott szociális helyzetének s mennyi tennivalója volna a mai társadalomnak a dolgozók helyzetének javításáért.

Akik azonban ama nézetet vallják, hogy a szakszervezeti tanács kongresszusa kevésbé érdekli a vasutasságot, hát azok tévúton járnak. A kongresszus tárgysorozatának nem volt olyan pontja, amely ne érdekelte volna a vasutasságot, sőt mi több, valamennyi határozata a kongresszusnak olyan, mintha direkt a vasutasok érdekében hozottak volna.

Eltekintve ama jelenettől, amidőn a kongresszus határozati javaslatban kelt ki a pragmatika ellen, lépten-nyomon olyan vita fejlődött ki, amelynek tanulságait a vasutasságnak le kell vonnia a maga számára, de egyben alá kell vetnie magát a hozott határozatoknak is.

És ez az akarat csak előnyére válik a vasutasságnak.

Avagy talán akad egyetlen egy vasutas is, aki nem érzi át azt a kétféle mértéket, amelylyel a kormány a munkások és a munkáltatók szövetségeit illeti? S vajjon akad-e egyetlen egy vasutas is, aki a vita folyamata alatt szinte önkénytelenül párbuzamot ne vont volna a fennálló vasutas szövetségek kétféle elbánása felett? Vagy talán a kollektív szerződések nem érdekelték a vasutasságot? Mi bizton hisszük, hogy az ezt illető határozatokat a vasutasság idővel annyival is inkább a saját előnyére fordíthatja, mert hiszen a vasutasság is bir már kollektív szerződésekkel.

A kongresszus tárgyalása az egyesülési és sztrájkjogról ugyancsak érdekli a vasutasságot. Hiszen a szolgálati pragmatika sem egyéb sztrájkjogtörvénynél.

A kormány első ilyenü kísérlete volt ez s nekünk vasutasoknak ezen a téren ugyanaz

a szerep jutott, ami az orvosi tudomány terén a nyulaknak, az egereknek. Rajtuk kísérleteznek.

A szervezkedésről és az agitációról lefolyt vitából meggyőződést szerezhet a vasutasság, hogy módjában áll a pragmatika nyugos szakaszaitól megszabadulni, ha — erőteljesen szervezkedik.

Mert a szervezkedés segélyével érhető csak el a munkásvédelem is.

Az a munkásvédelem, amelyért a mai társadalom csupán annyit tesz, hogy *humanizmussal* kérkedhessék.

És a kongresszus legkimagaslóbb vitáját a munkásvédelem körül kifejtett eszmecsere képezte. De egyben ez a pont érdekelte legjobban a vasutasságot.

Ha valahol szükség van munkásvédelemre, úgy a vasutnál kétszeresen szükség van. Ha valaki igazán rászorult a védelemre, úgy ez a vasutas. S ha valahol tesznek valamit a munkásvédelem érdekében, úgy ez a valahol nem a vasut.

Ha olykor-olykor hoz is a törvényhozás valami „szociális reformot“, úgy ez is visszaesést jelent a multhoz képest.

Ez különösen a vasutra áll. Igazolással csak a betegsegélyezésre akarunk rámutatni, amely a vasuti munkásokra nemcsak visszaesést, hanem szerzett jogoknak elkobzását is érinti.

És itten a Máv. még csak nem is mentegőzhetik.

Mert ha a törvény elő is írja azt a minimumot, amit a betegeknek nyújtani kell, de azt nem tiltja meg, hogy ennél többet nyújtani nem szabad.

És a Máv. betegpénztára szűkmarkuságáról tanuskodott, amikor a nyújtandó segélyeket leszállította.

Nagyon helyesen ítélte meg a kongresszus a helyzetet, akkor, amidőn a baleset- és betegpénztár szétválasztását követelte. És ezzel kapcsolatban kérdezzük, hogy van-e egyetlen kategória is, amely a balesetbiztosítás kérdése jobban érdekel, mint a vasutast?

És tessenek elhinni, hogy szinte indokolt volna eme határozathoz azt is hozzáfűzni, hogy a Máv. is válassza el a balesetbiztosítást — a nyugbérpénztártól.

A kongresszus utolsó napjának délutánját egy sereg rövid, de mindamellert nagy-

jelentőségű indítvány tárgyalása foglalta el. Az ipartörvény revíziója, az ólom- és foszformérgezést előidéző munkák stb. mind szóba kerültek. De nem feledkezett meg a kongresszus a vasárnapi munkaszünetről sem, melynek kiterjesztése érdekében is sikra szállni s ha van szakma, amelyet ez a kérdés érdekel, úgy megint csak a vasutasság ez.

Legvégül említjük fel azt, amit magának a kongresszusnak is első helyen kellett volna tárgyalni: *a küzdelmet az alkohol ellen.*

A kongresszus többek között kimondta, hogy kocsmákban az egyleti helyiségek beszüntetendők; alkoholt nem szabad az egyleti helyiségben fogyasztani; az alkoholt ki kell küszöbölni a munkahelyekről. A sok közül csak ezeket irtuk ki, mint olyanokat, amelyeket szinte a Máv. hatalmasai részére hozott a kongresszus.

A Máv. nyugodtan türi, hogy a műhelyekben lévő kantinok szeszes italokat mérjének ki, nota bene jancsibankók ellenében; gondoskodik, hogy tűzvésznél a munkásokat alkohollal, magyarul „*snapszszal*“ szerkentsék oltásra s végül nincs egy szava sem ahhoz, ha a műhelyek területén pálinkával házálnak.

Hogy jobban megvilágítsuk a Máv. viselkedését, ime egy kis statisztika:

Az északi főműhelyben 1905-ben 120 törvényes letiltás volt, összesen 950 kor. értékben. Ezek közül 45 tétel kocsmárosok követelése volt, köztük egy 50 koronán felüli is. 1906-ban már 200-ra emelkedett a letiltások száma, összesen 1520 kor. értékben.

Hatvankilenc kocsmái tartozás volt ezek között, köztük egy 56 és egy 93 koronás is.

Amíg a fogyasztási szövetkezeteket elnyomni igyekszik a Máv. s utolsó helyen vonja le ezek követeléseit, addig a kocsmárosok vigan dörzsölik kezeiket.

S ugyanekkor Budapest meg Kárász-Kerekes-Szentegyháza utcáin öles plakátok hirdetik a kocsmái hitelről szóló törvény kivonatát.

A munkásságé a feladat ezen a téren is előre vinni a haladás zászlaját.

A sötét reakciónak el kell tűnnie a sinek mentéről. És el is fog tűnni, ha a vasutasság kéz-kézben halad azokkal, akiké a jövő: *a proletársággal!*

A negyedik szakszervezeti kongresszus.

Magyarország szervezett proletariátusának küldöttei vasárnap fontos és a szervezetek jövőben való működésére kétségtelenül döntő kihatású tanácskozássra gyűltek össze az új városház közgyűlési termében. Itt tartották meg ugyanis a három napra terjedő szakszervezeti kongresszust. Már a kongresszus külső képe is elárulta, hogy óriási haladás történt az első kongresszus óta. A magas szivonalon folyó, komoly és céltudatosságot eláruló vita viszont arról tanuskodik, hogy a gyarapodás, fejlődés és haladás nemcsak számbeli, de erkölcsi és szellemi is.

Az a nyolc esztendő tehát, amely az első kongresszus lezajlása óta lefolyt, mindenképpen hasznos munkával telt el. A kormányhatalom erőszakossága, a hatóságok kicsinyes zaklatásai és üldözései távolról sem voltak képesek a proletariátust kitűzött céljában megakasztani. Haladunk, fejlődünk. Ellenségeink gyaláznak, ezernyi rágalmat szórnak felénk, de mi mosolyogva haladunk el mind e hiu erőlködések mellett és kiépítjük szervezeteinket. Nincs mit várunk a polgári társadalomtól, tehát nem is törődünk oktalan dühével.

Az első nap tanácskozását nem zavarta meg semmi. Méltóságteljesen indult meg a vita és folyt mindvégig. Csak a napirend második pontja, a kollektív szerződések fölött megindult vita hozott némi izgalmat a tárgyalásba. A nyomdászok ismeretes egyezményét ugyanis e pontnál érintették és ezzel jutott a tanácskozás szenvedélyesebb hullámvászába, amely azonban csakhamar elült.

Az a tény, hogy a tanácskozás második napján a küldöttek két szó ellenében elfogadták a Szaktanácsnak a kollektív szerződésekre vonatkozó javaslatát, ami azt jelenti, hogy az ország szervezett munkássága a jövőben e kérdés tekintetében nem fog tanácstalanul állni. Épp ily fontosságú az is, hogy a kongresszus a Szakszervezeti Tanács jelentését egyhangulag fogadta el. Ez azt jelenti, hogyha bírálta is a Szakszervezeti Tanács működését — ami természetesen is, — a küldöttek teljes mértékben méltányolják kifejtett működését.

Meg kell még emlékeznünk Legien Károly és Hueber Antal elvtársak felszólalásáról. Legien a németországi, Hueber az osztrák proletariátus képviselőjében jött el hozzánk és igazán jelentőségteljes szavakban méltatták a kongresszus fontosságát és a munkásság nemzetközi együttérzését. Zugó taps üdvözölte külföldi testvéreinket.

A szervezett vasutasokat 7 küldött képviselte s a vasutasok iránti szimpátiáról tesz tanuságot a következő jelenet:

Az egyesülési és gyülekezési jogról volt szó, s a kongresszus nem hagyhatta szó nélkül az első sztrájk-törvényt: *a vasutasok pragmatikáját.*

A vasutasok nevében Garai Armin szólalt fel, a következőket mondva:

Magyarországon az egyesülési és gyülekezési jog korlátozásával a munkások gazdasági helyzetét megnehezítették, sőt a vasutasokat a gyülekezési és sztrájk-joguktól törvényerejű rendelettel egyenesen megfosztották.

Mikor a gyülekezési és sztrájk-szabadságról van szó, szükséges, hogy reámutassunk az általánosságok mellett arra a speciális szegyenletes tényre, mely a vasutasokat kifejezetten megfosztotta a gyülekezési joguktól és sztrájk-szabadságuktól. Köztudomású, hogy a vasuti pragmatika elvette a vasutasok sztrájk-szabadságát és erőszakos rabulistikával büntönbüntetéssel fenyíti a sztrájkolókat. Ez nem speciális vasuti sérelme, hanem az össz-munkásság sérelme s tekintettel arra, hogy ez az első sztrájk-törvény Magyarországon, ezt a határozati javaslatban le kell külön szegezni és tiltakozni ellene a kongresszusnak, hogy kifejezze a szolidaritását a vasuti munkásokkal.

És tényleg az elfogadott határozati javaslatban ez a következőképpen jutott kifejezésre:

A „munkásosztály helyzetének javítására irányuló küzdelemben a sztrájk és bojkott nélkülözhetetlen eszközök. Akik ez eszközöket lehetetlenné akarják tenni, a haladás és társadalmi jólét ellen törnek. Magyarországon az egyesülési és gyülekezési jog korlátozásával megnehezítették a munkások gazdasági küzdelmét, sőt a vasutasokat a gyülekezési és sztrájk-joguktól törvényerejű rendelettel megfosztották, stb. stb.“

Ez a határozati javaslat éles színben tünteti fel a kormány kétféle mértékét a munkások és a munkaadók gyülekezési és egyesülési jogát illetően.

Ehez az indítványhoz a vas- és fémmunkások pótindítványát is elfogadta a kongresszus. Ez az indítvány követeli, hogy az egyesülési és gyülekezési jog törvényhozás útján biztosítsanak, hogy az alapszabályok, miként a munkaadóké, a kereskedelmi, nem pedig a belügyminiszter által láttamoztassanak.

Követeli továbbá a kongresszus a kormánytól, hogy a munkások országos szövetségeinek módosítás végett felterjesztett alapszabályait haladéktalanul láttamoztassa és küldje le, mert nem forog fenn semmi törvényes akadály arra, hogy ezt a kormány meg ne tehesse, viszont a legnagyobb igazságtalanság volna az, ha ezen szövetségek, amelyekhez a munkás állampolgárok százezreinek érdeke fűződik, ok nélkül, a levegőben tartatnának továbbra is, kényszerítve arra, hogy a kifogásolt alapszabályok alapján működjenek, amelyekben a közigazgatási hatóságok lépten-nyomon fennakadnak és a szervezkedés elé akadályokat gördítenek.

Foglalkozott a kongresszus a *bárcarendszerrel* is.

Az „Építőiparosok Országos Szövetségének” ugynevezett bárcarendszerét, a kongresszus az 1884. évi XVII. t.-c. 91. és 99. szakaszaiba ütközőnek, illetve ezek kijátszásának minősíti és ellene a leghatározottabban tiltakozik, miután ezen bárcák használatáról kétségtelenül bebizonyult, hogy velük a munkáltatók segédeiket, munkásaikat megjelölik, róluk külön lajstomot vezetnek és ekként akadályozzák őket munkába jutásukban, ami a fentidézett törvénytörésekbe ütközik.

Mindezek alapján elvárja a kongresszus az ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi kormánytól, hogy ezen nyilvánvaló törvénytöréseket megtorolja s a legsürgősebben intézkedik, hogy az „Építőiparosok Szövetségénél” a bárcarendszer eltiltassék.

A munkaközvetítés ügyében megállapítja a kongresszus, hogy a munkabajutás kérdése szorosan összefügg a munkás ama legsajátosabb egyéni jogával, amely szerint a munkás maga állapítja meg, hogy munkarejéjét kinek bocsátja rendelkezésére és milyen feltételek mellett. Ebből önként folyik, hogy a munkabajutás lehetőségéről is maga gondoskodik, mert a munkaközvetítés lényegében nem más, mint a munkás munkarejének elhelyezése.

A kongresszus ennél fogva a munkaközvetítést kizárólag a munkásság feladatának tekinti, nem ismeri el ama felfogást, mintha a munkaközvetítés állami vagy községi feladatot képezne, még kevésbé nyugszik bele abba, hogy a munkaközvetítés a munkáltatók kezébe legyen letéve. A munkásság sem az egyik, sem a másik formában nincs rászorulva a polgári társadalom gyámkodására és mint minden munkáskérdésben, úgy a munkaközvetítés kérdésében is, maga kíván intézkedni a saját szervezete által.

Ezután a szaktanácsi szabályzat módosítása vette jó időre a kongresszus idejét igénybe.

A harmadik napon a *szervezkedés és az agitáció* fölötti vita kötötte le a küldöttek figyelmét, majd pedig Rády Sándor tartotta meg a *munkásvédelemről* referátumát.

Beszédéből kiemeljük az alábbiakat:

A gazdaságilag gyengébbet védeni nem a kapitalista társadalom jellemvonása, ezt legfényesebben be lehet bizonyítani a magyar társadalom intézőinek szociálpolitikai alkotásaival. A gazdasági harcokban a kormány egész hatalmával a munkásságra veti magát, hogy megvédelmezze a munkáltatókat a munkások ugynevezett túlköveteléseivel szemben s együttes erővel megmentse a kapitalisták dus nyereségeit. A sztrájk mint vis major valódi magyar szociálpolitikai intézmény, amely jellemzi azt az ázsiai felfogást, amelyet Magyarországon szociálpolitikának kereszteltek el. A betegsegélyző- és balesetbiztosító törvény a mai kormány egyik legszerencsétlenebb alkotása. Míg eddig a munkások kétharmaddal képviseltették magukat a pénztár irányításában, a törvény életbelépte óta már csak paritásos képviseltetésre van joguk. A segélyezés módja és mértéke sem felel meg távolról sem a munkásság érdekeinek. A törvény egyenesen az orvosok, gyógyszerértárlajdosok és a munkáltatók javára készült. A vállalati pénztárak káros működéseit pedig nem merte a kormány megszüntetni. A mezőgazdasági munkások és cselédek még mindig a kolduspénztár kötelékében nyögnek, ahol semmit sem kapnak a magyar papi-mánás-kultúra dicsőségére. A bányatársulások középkori intézménye is megmaradt. Az iparfelügyelet mai intézményéről nem is érdemes sokat beszélni. Ez az „érdemes” testület semmiképpen sem felel meg hivatásának, mert nem kizárólagos célja a munkásvédelem. Ha a többi működési ágat elvonnák tőle s az iparfelügyelőket számát szaporítanák mindkét nembeli munkásokkal, más szellem vonulna be az iparfelügyeletbe és némi eredményeket is lehetne elérni.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény valódi magyar alkotás, megvan a szünet, de ha akarom: nincs meg. És a kereskedelmi miniszter csodálatosképpen mindig úgy akarja, hogy ne legyen meg. A munkásvédelem terén pedig a nagy ígéretek összezsugorodnak semmivé. Újabb harcra serkenti a munkásságot az, hogy e nagyképtien megalkotott semmit visszalökje és kieroszakoljon valóban becsületes munkásvédő törvényeket. Az ipartörvény revízióját is bejelentette a kormány. Ezidőszent még nem foglalkoztunk vele, de ha a javaslatok napvilágot látnak, Magyarország munkásságának talpra kell állnia és minden erővel oda kell hatnia, hogy a revízió meglássék a XX. század szelleme. Ez a feladat a jövő szakszervezeti vezetőségnek marad, amely tudni fogja kötelességét a szervezett munkássággal egyetemben.

Beható vita tárgyát képezték a baleset- és betegsegélyző törvény sérelmes rendelkezései is. Idevonatkozólag kimondta a kongresszus:

„Követeljük a betegsegélyezés teljes elkülönítését a balesetbiztosítástól, mert igazságtalan a mai rendelkezés, mely tíz hétig a balesetek által sérültek kártalanítását és gyógykezelését a betegsegélyző pénztárra hárítja.

Követeljük az ipartörvény revíziójánál a munkásság képviselőinek meghallgatását.

Az ipari bíraskodás életbeléptét paritásos alapon, független szakbírók elnökölésével.”

Egyéb határozatokról lapunk vezető helyén is megemlékezünk.

SZEMLE.

A tüdővészesekekért.

A tüdővész leküzdése képezi a modern orvosi tudomány kutatásainak leghőbb tárgyát.

A vasutigazgatóságok és a vállalati pénztárak ezt illetően eddig édes-keveset tettek. A Vasuti Munkások Országos Szövetsége

most a következő beadványt intézte az összes vasutak igazgatóságaihoz:

„A m. kir. államvasutak betegsegélyző pénztára legutóbbi közgyűlése alkalmával igen élesen domborodott ki egy megalakítandó szanatórium szükségessége ideg- és tüdőbeteg vasutasok részére.

Amidőn ezen sorokban eme körülményre reámutatni bátorkodunk, tisztelettel kérjük tekintetes Igazgatóságot, miképpen odahatni kegyeskedjék, hogy addig is, amíg a vasutasság szanatóriummal rendelkezik, tüdőbeteg alkalmazottai valamelyik már meglévő szanatóriumban enyhülést, gyógyulást kereshessenek.

Legcélravezetőbbnek találnók, ha a tek. Igazgatóság hasonlóan a Máv. betegsegélyző pénztárához, bizonyos számú tüdőbeteg alkalmazottját a jelentkezés sorrendjében egy-egy klimatikus gyógyhelyre küldené. Biztosan hisszük, hogy szerény kérésünk alól a tek. Igazgatóság el nem zárkozik, ily módon is enyhítendő beteg alkalmazottainak szenvedéseit.“

Remélhetőleg, eme beadványnak meg is lesz az az eredménye, amelylyel az igazgatóságok bebizonyíthatják, hogy tényleg szívükön viselik alkalmazottaik sorsát.

Sztrájk-török kerestetnek.

A győri waggongyár kovácsosztálya bojkott alatt áll. És ez a körülmény nagyon kellemetlen lehet a hatalmas társaságnak. Fut is fűhöz-fához, hogy bojkott-törökre tehessen szert. „Összeköttetései“ révén üzi a kerítést. Legutóbb Nadas Róbert, ur a szombathelyi műhelyfőnök, foglalozik ezzel a nemtelen feladattal. Legalább a Máv. műhelykapusa azt állította, hogy ő a műhelyfőnökség megbízásából cselekszik, amidőn árulókat toboroz. A déli órákban, este munka után elvegyül a műhely cerberusa a műhely munkássága között. Ekkor azután kutat-firtat, kinek van valami atyafia, aki konyit valamit a kovácsághoz. Nem tesz semmit, ha csak annyit ért is hozzá, mint hajdu a harangöntéshez, fő hogy munkába álljon. Hogy pedig munkába állhat, arról kezeskedik a nagyságos műhelyfőnök ur, mert hát az ő protezsálásának sulya van a győri waggongyárban.

Igy beszéli ezt a kapus. És a kapus sokat lát, sokat hall. De hogy mindezt el is beszélje, azt aligha veszi szívesen a nagyságos műhelyfőnök ur.

A vasuti igazolványok botránya.

Mult évi július hó 26. számunkban megírtuk, hogy az arképes igazolványokat Bécsben készítették. Ezt illetőleg most a „P. H.“ így ír:

„A magyar királyi államvasutak összes kinevezett alkalmazottai, akiknek csak joguk van a kedvezményes vasuti utazásra, mult évben arképes igazolványt kaptak a Máv. igazgatóságától. Ezek az igazolványok diszes bőrborítékokban vannak, amelyeknek tábláin első sorban ékes aranybetűkkel „Legitimation für aktive Eisenbahnbedienstete“ olvasható és csak utána van rányomtatva: „Igazolvány a vasuti alkalmazottak részére.“ A könyvecske első oldalán német nyelven pusztán csak ez áll: Gebührenfrei nach § 12, dritter Absatz, lit. b. des Fahrkartensteuer-Gesetzes. Ebből megtudjuk azt is, hogy a Máv. igazgatósága ezeket az apró könyvecskeket, mintegy százezer darabot, nem Magyarországnak, hanem Ausztriában csináltatta. Az igazolvány többi oldalán első helyen van a német és csak azután van nyomtatva a magyar szöveg. Az igazolványok 7. oldalán azonban betetőződik ez a helytelenség. Mig a magyar szövegben ugyanis lelkiismeretes pontossággal Bécs helyett Wien, Alsó-Ausztria helyett Nieder-Oesterreich van nyomtatva, addig a magyar szövegben Raab—Oedenburg, Kaschau—Oderberger Eisenbahn, Szamos-Talbahn vasutak vannak elősorolva. A vasutasok körében,

mint minket értesítenek, mozgalmat akarnak indítani, hogy a Máv. igazgatóságát a magyar helységnevekről alkotott törvényekről felvilágosítsák. A vasutas szövetség tagjai, mint ismeretes, a tulipánt fogadták el egyesületi jelvény gyanánt. Ezek között megbotráncozást kellett az a hír, hogy a Máv. igazgatósága Bécsből hozatja még mindig az arképes igazolványok bőrborítékait, amiket azután nekik kell darabonként egy koronáért megvásárolni. A kormány figyelmét felhívjuk erre a manipulációra, mert a tulipán és a bécsi táskák sehogy sem egyeztethető össze, mikor a magyar ipar is épp oly jó minőségű cikket tud előállítani, mint a Máv. bécsi szállítója.“

Tudtunkkal a Vasutas Szövetségnek van orgánuma, amelyben mindezt szépen meg lehetne írni -- ha mernék. Mi megtoldhatjuk még ezt azzal is, hogy ha már a német nyelvet rá is nyomatták a börtökökre, de hol marad a Máv. hazafisága, amikor az alkalmazottak neveit is németül tüntetik ki, ilyformán: „Weichenwachter Stephan Kovács, váltóőr.“ Egyebekben pedig kívánatos volna, ha a tulipántos vasutasok másról is írának, más dolgokon keseregnének. Például, hogy megszünt a betegpénztári végkielégítés, meg a kórházi ápolás is 28 napra redukálódott. Csakhogy ilyen dolgokat a szenteknek nem szabad megírni, különben nem volnának „jó gyerekek“.

Vasuti balesetek.

A kormány most tette közzé azt a jelentést, amely az ország közállapotaira vonatkozik. Ebben a vaskos kötetben, amely az 1906. évre terjed ki, a többek között arról is szó van, hogy az említett esztendőben hány vasuti baleset történt. A szám, amit kapunk, nagyobb, mint amilyenek az elmúlt években fordultak elő. Ez különben meglehetősen természetes is, mert az utasok száma folyton növekszik és mert minden évben több vonatot indítanak. Az 1906-ik esztendőben az utasok közül 26-an haltak meg vasuti balesetek következtében. És pedig 20-an a magyar államvasutak vonalain, 6-an pedig a magánvasutak magánkezelésű vonalain. Azok száma, akik ugyancsak ezen vasuti balesetek következtében sérülést szenvedtek, már jóval nagyobb, mert ilyen szerencsétlen utas 93 akadt. Ha tehát a megsérülteket és a meghaltakat együvé számítjuk, az eredmény az, hogy a vasuti baleseteknek 119 áldozata van. Itt megemlítjük, hogy a megelőző évben, tehát 1905-ben az utasok közül sokkal kevesebb halt meg és sokkal kevesebb szenvedett sérülést. A halottak száma 1905-ben 12, a sérülteké pedig 64 volt, vagyis összes számuk 76. Ha most már a kimutatásnak a másik részét nézzük és azt vesszük számba, hogy a vasuti balesetek következtében hány vasutas halt meg és sérült meg, akkor még rosszabb eredményt kapunk. Az 1906-iki esztendőben ugyanis a vasutasok közül 126 szenvedett halálos sérülést, míg a sérültek száma 213-et tett ki. Együttes számuk 340. A statisztika azt is kiszámítja, hogy hány utasra esik egy haláleset és megállapítja, hogy 1906-ban minden 3,695.346 utas közül egy vasuti baleset következtében pusztult el. Ez a szám egy kissé megnyugtató, mert hiszen majdnem négy millió utasra esik egy haláleset, sérülés azonban már minden 1,033.346 utasra jut. Rosszabbul áll a dolog a vasuti alkalmazottak szempontjából, mert hiszen a kimutatás szerint minden 815 vasutas közül egy baleset következtében hal meg, minden 480 közül pedig egy megsérül. A vonatoknak 129,061.808 kilométert kell megfutni, hogy egy utas meghaljon és 36,081.796 kilométert, hogy egy utas sérülést szenvedjen. Mondani sem kell, hogy ha majdan a kormány az 1907. évi adatokat adja közre, akkor még rosszabb eredmény áll elő, mert hiszen a mult évben igen sok vasuti baleset fordult elő, amiből az is következik, hogy a halottak és megsérültek száma jóval nagyobb volt.

Összeütközések.

A pusztaszentlőrinci vicinális 14. számú kocsija szombaton reggel a határcsárda közelében, összeütközött egy téglaszállító szekérrel. A szekér megrongálódott, az egyik lovat pedig agyongázolta a vonat.

Breszlitovszkából (Grodno orosz kormányzó-ság) jelentik: Krymno állomás közelében két tehervonat összeütközött. Harminc teherkocsi összeütközött. A személyvonatok nagy késéssel érkeztek.

A kassel-frankfurt-berlini vonat, mint értesültünk, a napokban a kasseli állomásra berobogva nekiment a korlátnak, miközben öt utas könnyen megsebesült. Három kocsi és a mozdony megrongálódott.

Kisikamlások.

Ebes állomáson a Debrecenből Püspökladány felé haladó személyvonat kisiklott, de különösebb baj nem történt. A forgalom Budapest és Körösmező felé három óra hosszat fennakadt.

Tifliszből írják: A transz-kaukázusi vasut egyik vonata a napokban éjjel kisiklott. Egy ember súlyosan, öt meg könnyebben sebesült meg.

Egy kinevezett — a kinevezettekhez.

Az alábbi sorokat vettük:

A vasuti munkások példás és észszerű szervezkedése, a vasutasságot érdeklő bármily jelentőségű szociális kérdések felkarolása teszi az ország első és legerősebb vasutasszervezetévé a Vasuti Munkások Országos Szövetségét.

Ha párhuzamot vonunk a többi meglévő szövetségek, ugymint: a Magyar Szentkorona Országai Vasutas Szövetsége, továbbá a Mozdonyvezetők, valamint a Vasuti Munkások Szövetsége közt, úgy az elért eredmények mérlege az utóbbi felé hajlik. Az utóbbi kivételével mindig voltak olyanok a szövetségekben, akik még most is, csak mindenütt a saját érdeküket tolják előtérbe. Legfellebb annyiban változtak, hogy amit eddig csak nagy erőlködéssel, alig észrevehetően mertek tenni, azt most nyíltan tehetik egy-egy soron kívüli előléptetés és egyéb jó jutalom fejében. Egyszóval a vasutast egymáshoz kötve, bilincselve szállíthatják oda, ahova a hatalom részükre ezt kijelöli. Az ilyen szövetségnek létjogosultsága nem volt, nincs és nem is lesz.

A mozdonyvezetők szövetségében a mozdonyvezetők tömörültek, de ezek sem az osztályharc alapján, sőt elvesztvén lába alól a talajt, mert inkább egy egyszerű asztaltársaság, mint valami szövetség jellegével bír.

A Vasuti Munkások Szövetsége belátva azt, hogy csak saját erejében, szerveztségében bizhatik, arra van utalva, erős, fáradhatatlan küzdelemmel és kitartással vivja ki tagjai részére mindazon fontos reformokat, melyeket a huszadik század szelleme egyenesen megkövetel.

Mig a Magyar Szentkorona Országai Vasutas Szövetségében a hivatalnoki kar látva azt, hogy a fizetésrendezés (akkor még csak javaslat) igényeiket jóval a várakozáson felül kielégítette, addig a B. táblázatban összedobált és agyonboldogított kisemberek („egyebek“) siralmaival sérelmeivel nem akart és nem mert foglalkozni, sőt akik eziránt a központban előtört tartott értekezleten interpelláltak, azokat gúnyos mosoly kísérte. Volt azonban példa, hogy egyik legnagyobb kerület alelnökét nem is akarták szóhoz engedni, pedig akkor de sok bajnak vehették volna elejét! A „testvéri jobbot“ tehát csak addig nyújtották a kisembereknek, mig céljukat már elértek látták. Minek is törődtek volna velük tovább? Szóval börzei nyelven mondva: határidőre szállították a kisemberek bizalmát, hiszékenységét a hatalmasoknak.

A fizetésrendezés óta azonban nagyot fordult az idő kereke. A keserű valóságra rájártak a kisemberek és métermázsaszámra gyártódnak a sérelmek orvoslását épvedve óhajtó memorandumok, ugyannyira, hogy a kereskedelmi miniszteriumban akár egy külön memorandumelintéző osztályt rendezhetnek

be. Egyszóval a Szentkorona Országainak Vasutas Szövetsége felfelé alázatosan felkínálta magát, lefelé meg, mint ez már természetében rejlik, erőszakoskodott és félrevezetett.

Mindezeket okulva, a leghelyesebb utat és célt a Vasuti Munkások Országos Szövetségében látom, egyben pedig leghelyesebbnek vélem, ha a szövetségben a kinevezettek csoportját megalkotva tömörülnek a kijátszott és becsapott altiszt, valamint szolgáló személyzet. Mert régi közmondás tartja: „kis embernek csak kicsi a barátja“.

Egy kinevezett.

Szentkoronás erkölcs.

A késsel keresztelt istvántelki keresztény-szocialista csemetékkel eléggé bőven foglalkoztunk a múlt számunkban.

Most egy újabb pimaszságáról értesülünk annak a bandának, amelynek feje Reich Izrael, a keresztény-szocialista. A Batthyány-féle gárda, mint ismeretes, árulkodásban, denúciálásban keresi boldogulását. Reich Izrael maga volt, aki kijelentette, hogy ő nem érvényesülhet, ha a szervezett vasutasokkal egy táborban küzd. Hát *kénytelen* ellenük küzdeni, mert ő így meg úgy, de megmutatja, hogy művezető lesz.

Most a művezetőség felé való törekvésben egy fokkal ismét emelkedett. Megláttak valakit, aki egy társától pénzt fogadott el a műhely területén. Reichéknek nem kellett több. Nyomban feljelentették elvtársunkat a műhelyfőnökségnél.

És Varga ur kapva kapott az alkalmon, hogy mérgét a „*cucilistákon*“ kitölthesse: szigorúan megbüntette az illetőt. Reich Izraeléknek folyott a nyáluk az örömtől, a boldogságtól.

Hát mi nem szoktunk denúciálni, de a kellő és megillető tisztelettel kérjük Varga felügyelő urat, miért tűri, hogy az istvántelki Szibériában a szentkoronás sajtakaró Babarezi „*munkás*“ osztogathassa? **Mért tűri, hogy a szentkoronás szövetségi tagok a műhely területén pálinkát árusítsanak s kifizetés alkalmával ennek árát beszédjék?**

Most pedig felvetődik egy másik kérdés: Ki érdemel meg inkább huszonötöt a talpára — az-e, aki denúciál, vagy pedig az, aki a denúciánsokat meghallgatja?

Az utóbbi nagyságos főfelügyelő ur!

A munkások, még a jobbérzésű szentkoronás tagok is, bizonyynyal undorral fordulnak el azoktól a nyomorult fráterektől, akik besugásuk révén akarnak művezetőségre szert tenni s közben derék, becsületes embereket fosztanak meg keresetüktől.

Rokonlelkek találkoznak! Varga ur meg Reich Izrael egymás keblére borulhatnak. Izrael is elő akar lépni, Varga ur is avansálni akar. A tudásuk kevés ehez, hát ily módon remélnék boldogulhatni. Ez a szentkoronás erkölcs.

KÜLFÖLD.

Belgium. A belga képviselőkamara december 10-én tartott ülésében *Daens* képviselő indítványt nyújtott be, hogy a vasutaknál a 3 frankos (1 frank = 95 fillér) minimális béreket állapítsák meg. Indokolásában azt mondta, hogy a volt vasuti miniszter *Liebaert* egy ízben azt a kijelentést tette, hogy nincsenek már 2 frank 40 cent. fizetésű alkalmazottak. Mégis az alosti állomásfőnökség oly értelmű hirdetményt függesztett ki, amely szerint munkásokat 2 frank 40 cent. napibér mellett keresnek. *Pepin* képviselő szembe állította a vasutak fényes jövedelmét azoknak az alkalmazottaknak a jövedelmével, akik 23 évi szolgálat után is csak 3 frank = 2 korona 85 fillér napibérrel bírnak. *Pepin* beszélt még arról is, hogy a vasutasok egyesülési jogait mennyire megnehezítik. A miniszter csupán általános kijelentésekre szorítkozott: hogy ő meg tesz minden lehetőt, hogy a kiadások már is emelkedtek, hogy el fog menni addig a

határig, ameddig eszközei és az anyagiak ezt megengedik.

Ausele képviselő, az ő szokott erélyes hangján válaszolt a miniszternek, hogy az igazságügyi, de különösen a hadügyi költségek emelésére mindig van pénz — csak amikor munkabérekről van szó, akkor üres az államkassza. *Janson* is hevesen kikelt az „*éhségbérek*“ ellen, csak hogy a félig üres kamara leszavazta *Daens* napirend indítványát, sőt a legközelebbi ülésen a pappárti *Helleputte* bizalmat szavazott a belga kormányra — a jószándékért.

A 3 frankos bérminimum mellett a szocialisták és a liberálisok szavaztak. Ellene azonban az összes klerikálisok, még azok is, akik egyébként „*szociálpolitikával*“ kérkednek.

Anglia. Londonból jelentik, hogy az ottani motor-omnibuszok mintegy ezer gépésze és kalauza arra a hirre, hogy a társaság kénytelen a fizetéseket leszállítani, sztrájkba lépett. A londoni Roads Car társaság alkalmazottjai is sztrájkolnak.

A podgyászfordárok.

Nem első ízben irunk e helyütt a podgyászfordárokról. És méltán, mert aligha van a vasutnak elnyomottabb alkalmazottja, mint a podgyászfordár, akiket, ha évekig szolgálnak is, mégsem tekintik vasuti alkalmazottaknak.

Amíg az összes kategóriák többé-kevésbé rendezett, de mindenesetre egyöntetű elbánásban részesednek, addig a Máv. podgyászfordárai minden állomáson más-más intézkedéseknek kell hogy alávetésük magukat.

Legszembetűnőbb a jelenség a munkabérekénél, amelyek a képzelhető legnagyobb differenciát tüntetik fel. Így pl. tulnyomó részben, mint pl. Mezőtúr, Orosháza, Gyula, Békéscsaba stb., stb. *egyetlenegy fillér napibérben sem részesülnek a podgyászfordárok.* Más állomáson, mint pl. Szolnokon a napibérük 1 kor. 40 fill. s ugyanekkor megérik, hogy Kolozsvárott, tehát üzletvezetőségi székhelyen, napibérük csupán 60 fillér.

De amilyen mértékben változatos és egymástól elütő a napibér, ugyanily mértékben indokolatlan az az egymástól lényegesen eltérő eljárás, amelylyel a vasutasokat megillető kedvezményben a podgyászfordárokat részesítik, ha ugyan egyáltalában részesítik.

Vannak állomások, amelyeken a podgyászfordárokat még csak az önköltségi árban beszerezhető tüzelőanyag kedvezményében sem részesítik, sőt mi több, ellenkezésben az 1907. évi XIX. t.-c.-kel, *még betegség esetére sincsenek biztosítva* azok az állomásokon, hol napibérük nincs, mivel a főnökségeknek nem áll módjukban a betegpénztári járulékot levonni. Oly jelenségek ezek, amelyek orvoslásra, gyökeres reformokra szorulnak. Nem tartjuk szükségesnek a béremelés indoklására felemlíteni az általános drágaságot. Azonban egy jelenségre okvetlen reá kell mutatnunk s ez az, hogy semmiképpen nem magyarázható meg, miért nem részesülnek a podgyászfordárok, habár hosszú évek sora óta szolgálják a Máv.-ot, mindama kedvezményben, amelyben a vasut többi munkásai is részesülnek?

Ezzel kapcsolatban konstatálnunk kell azt is, hogy szomorú tény, miként a podgyászfordárok közvetlen szolgálatot tesznek a Máv.-nak (kocsitisztítás, értesítés, gyorsárúkezelés stb.) s mindezek fejében *semminemű ellenértéket nem kapnak. Ez a modern robot.*

Rövid idővel ezelőtt a munkások és kinevezettek díjazását szabályozták s ha a béremelkedés csekély is, de haladást jelent a multhoz képest.

Egyedül a podgyászfordárokról feledkeztek meg. Indokolt volna tehát, ha sérelmeiken az illetékes körök enyhíteni igyekeznének.

A déli vasut podgyászfordárainak sem irigylendő a helyzetük, de már magában véve az az egy tény is, hogy napibérük 1 kor. 20 fillér, élénken bizonyítja, hogy

helyzetük jobb a Máv. podgyászfordáróknál.

Egyébként konstatálnunk kell, hogy a podgyászfordárok erősen szervezkednek. Az elsőség ezen a téren Nagyváradot illeti, ahol ma már alig van egy-két podgyászfordár, aki ne volna a Vasuti Munkások Országos Szövetségének tagja. Ha a többiek is ezen az uton haladnak, bizonyos, hogy a podgyászfordárok helyzete hova-tovább is jobbra fordul. A podgyászfordároknál a helyzet kulesa, azoknál a podgyászfordároknál, akiket a Máv. javarészt nem is részesít díjazásban, akiket nem tekintenek vasutasoknak, de az esküt mégis kikérték tőlük is. Ahol pedig *kötelességet* rónak ki, ott legyen helye a jognak is.

CSERE.

Asztalos, a nagyváradai műhelyből, cserélni óhajt a *debreceni* műhelybe. Cim a kiadóban.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Közgyűlési meghívó.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége 1908. évi február 2-án és 3-án Budapesten VII., Thököly-ut 56. sz. alatt, a vasmunkásszövetség termében tartja

II-ik évi rendes közgyűlését.

Napirend:

1. A központi vezetőség jelentése.
2. A felügyelő választmány jelentése és a felmentvény megadása.
3. Új vezetőség megválasztása.
4. Indítványok.

A helyi csoportok képvisellete az alapszabályok értelmében a következő módon határozatit meg: Minden egyes helyi csoport vagy befizetőhely 50 tagig egy küldöttet küld ki. Minden 50-en felüli töredék ugyan-csak egy küldött küldésére jogosít. Oly csoportok, amelyek több küldött kiküldésére vannak jogosítva, mandátumaikat egy küldöttre is átruházhatják, de háromnál több megbízatással egy küldött sem bírhat.

Minden helyi csoport annyi szavazattal bír, ahány küldött megválasztására jogosítva van. A kiküldöttek számát azon tagok száma határozza meg, akik után a közgyűlés egybehívása előtti hónapban a járulékok a központba beküldettek.

A helyi csoportok két héttel korábban kötelesek a központi vezetőséget a küldöttek számáról értesíteni, hogy azoknak a megbízólevél elküldethessék. A napirendre vonatkozó indítványok legalább 8 nappal előbb írásban beküldendők a központi vezetőséghez.

Pásztly Károly,
titkár.

Kiss Miklós,
elnök.

Tagjainkhoz!

A szövetség központi vezetősége által hozott határozat értelmében 1908 január 1-től kezdve új tagsági bélyegek kerülnek kiadásra. Az első osztályú bélyegek színe narancssárga, a második osztályú bélyegeké sötétzöld lesz. Az eddigi bélyegeket egyáltalán nem kell elfogadni 1908 január elsejétől kezdve, még az esetben sem, ha az 1908-ban teljesített fizetés az 1907. év valamelyik hónapjára szól.

Értesítés. A központi vezetőség 1907. évi november hó 29-én megtartott vezetőségi ülésének határozata értelmében a közgyűlési küldöttek költségeit az illető helyi csoport a 20%-ból tartozik fedezni.

A helyi csoportok közleményei.

Közgyűléseket tartanak a következő helyi csoportok:

- Január hó 11-én, este 6 órakor, *Istvántelek* (Pázmány-utca 66).
 „ „ 11-én, d. e. 9 órakor, *Máv. gépgyár* (Orczy-ut 47).
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Nagykanizsa* (Gözfürdő).
 „ „ 12-én, délután 2 órakor, *Oroszáza*.
 „ „ 12-én, este 6 órakor, *Bruck*.
 „ „ 12-én, *Hatvan*.
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Rákoskeresztúr* (Pesti-ut 2).
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Debrecen* (Nap-utca 16).
 „ „ 12-én, d. u. 4 órakor, *Sátoraljaújhegy* (Kereszt-tér).
 „ „ 12-én, d. u. 2 órakor, *Szolnok* (Deutsch-féle vendéglő).
 „ „ 12-én, d. u. 2 órakor, *Nagybecskerek* (Aradacsi-ut 1).
 „ „ 12-én, d. u. 3 órakor, *Brassó* (Sörház).
 „ „ 12-én, *Petrozsény*.
 „ „ 16-án, este 7 órakor, *Rákos-rendező* (Dévényi-ut 6).
 „ „ 17-én, este 1/2 6 órakor, *Budapest—Keleti* (Thököly-ut 30).
 „ „ 18-án, este 7 órakor, *Temesvár* (3 nyul vendéglő).
 „ „ 18-án, este 7 órakor, *Budapest—Északi* (Köbányai-ut 39).
 „ „ 18-án, szombaton, este 7 órakor, *Érsekújvár* (Vásár-tér).
 „ „ 18-án, d. u. 3 órakor, *Sziszek* (Zrinski-vendéglő).
 „ „ 19-én, d. u. 3 órakor, *Szeged* (7 választó).
 „ „ 19-én, d. u. 2 órakor, *Dés* (Nagyfa-vendéglő).
 „ „ 19-én, d. e. 10 órakor, *Kecskemét*.
 „ „ 23-án, este 7 órakor, *Budapest—Nyugati* (Lehel-utca 21/b).
 „ „ 26-án, vasárnap, d. u. 2 órakor, *Versec* (Rákóczi Ferenc-u. 43).
 „ „ 26-án, d. u. 2 órakor, *Siófok*.
 „ „ 26-án, este 7 órakor, *Lelle*.

Az összes közgyűlésekre a központ küldöttjeit fog küldeni.

Az újonnan megválasztott vezetőségek névsora:

Szabadkai helyi csoport. Elnök Gönczö András, II. elnök Török Géza, jegyző Varga János, pénztáros Novák János, ellenőrök Milodanovics Márk és Lehocz János, vezetőségi tagok Szkovoszki Tamás, Reile János, Bognár Mátyás, Szabó Márton, Engi Simon, Kanecár Mihály és Tumbán Tamás.

Szombathelyi helyi csoport. Elnök Modly János, II. elnök Horváth István, jegyző Tabos Vendel, pénztárosok Teher József és Ács Lajos, ellenőrök Horváth József és Inzsel József, vezetőségi tagok Modly József, Molnár János, Németh István, Vári Lajos, Pék Lajos és Lejtgeb János, bizalmiférfiak Péntek Andor, Szejer József, Hlavacsek Béla, Kovács János, Szakál István és Kerera István.

Kolozsvári helyi csoport. Elnök Hollóssy Nándor, jegyzők Mihályi Endre és Bence Endre, pénztáros Baróti Albert, ellenőrök Monori Károly és Voit Lajos, vezetőségi tagok Terkál Alajos, Papp Károly, Farkas Béla, Csürös Ferenc, Virág Gyula, Bodó Lajos, Szücs Lajos, Lupu Emil és Hosszu Péter.

Nagyvárad helyi csoport. Elnök Novák Gyula, II. elnök Gabara Jenő, jegyző Braun Ignác, pénztárosok Virág István és Darázs László, ellenőrök Pap Endre és Szalontai Gáspár, vezetőségi tagok Bruszkó József, Jeney István, Poschweiler József, Debreceni János, Járay Sándor, Gaál Antal, Vizi András és Sárossy József.

Székesfehérvári helyi csoport. Elnök Dobros István, jegyző Fülöp István, pénztáros Giba József, ellenőrök Pap István és Jung Márton, vezetőségi tagok Szabadi József, Molnár Pál, Sütő Ferenc, Hegyi János, Scheffal István, Hencsei István, Verbai

Albert, Kornseé Mátyás, Rambolt Henrik és Rábits József, bizalmiférfiak Tóth József, Zábó Sándor és Osztotics Ferenc.

Kaposvári helyi csoport. Elnök Horváth Ferenc, titkár Magyar Nándor, jegyző Berényi István, pénztáros Molnár István, ellenőrök ifj. Varga Lajos és Bodai János, vezetőségi tagok Pelek József, Zolnai Sándor, Kovács Károly és Frankovics János, bizalmiférfiak Baksa György és Hall Kálmán.

A brassói helyi csoport 1908 január 12-én, vasárnap délután 3 órakor, rendes évi közgyűlést tartja. Kérjük a tagokat, hogy a közgyűlésen minél számszerűbben sziveskedjenek megjelenni, az eddig esedékes tagsági járulékokat befizetni és a bizalmiférfiak a beszédett pénzt leadni sziveskedjenek.

A Keleti helyi csoport január hó 17-én, este 1/2 6 órakor tartja közgyűlést Thököly-ut 30. szám alatti helyiségében. Kéretnek a tagok minél számszerűbben megjelenni.

Továbbá felkéretnek a tagok, hogy akiknél könyvtári könyv van, azt 11-ig okvetlen hozzák be, könyvtári ellenőrzés végett.

A bizalmiférfiak felszólítatnak, hogy január 4-ig okvetlen számoljanak le.

A kecskeméti helyi csoport január 19-én d. e. 10 órakor közgyűlést tart, melyre a vidéki tagokat is meghívja a vezetőség.

A nyugati helyi csoport 1908 január 16-án, este 7 órakor, saját helyiségében (Lehel-utca 21/b, Pell-féle vendéglő) rendes évi közgyűlést tartja. Kéretnek a t. tagtársak minél számszerűbben megjelenni.

A verseci helyi csoport e hó 26-án tartja közgyűlést. Minden tagtárs ott legyen. Aki járulékaival 3 hónapon át elmarad, azt a tagok sorából töröljük.

A petrozsényi helyi csoport e hó 12-én tartja közgyűlést. A tagdíjhátralékban levő tagokat ez uton szolítjuk fel tartozásaik kiegyenlítésére.

A rákoskeresztúri helyi csoport e hó 12-én, vasárnap délután 3 órakor tartja II-ik rendes évi közgyűlést. Tekintve a napirend fontosságát, ez uton kérjük t. tagtársaink teljes számban való megjelenését.

A vezetőség.

A Máv. gépgyári helyi csoport könyvtárának ajándékoztak: Oláh József 1 kötet, Kutasi Pál 2 kötet és Reich Henrik (Magyar Lexikon) 34 kötet könyvet, amiért ez uton mond köszönetet *a vezetőség.*

A Máv. gépgyári helyi csoport közgyűlést folyó hó 11-ére, szombat délután 3 órára halasztotta. Kéretnek a tagtársak, zárfitetés után, a pontos megjelenésre.

Az új-zsolnai tagokat arra kérjük, hogy tagkönyveiket azonnal adják át a bizalmiférfiaknak ellenőrzés és lebélyegzés végett.

A temesvári helyi csoport 1908 január hó 18-án, szombaton, este 7 órakor tartja rendes évi közgyűlést a 3 nyul vendéglőben, Ötvös-utca 60. szám alatt, melyre a tagok teljes számban való megjelenésre kéretnek fel. A közgyűlésen a központ is képviselteti magát.

A siófoki helyi csoport folyó hó 26-án, d. u. 2 órakor tartja rendes évi közgyűlést Fő-utca 13. szám alatt, amelyen a központ is képviselve lesz. Egyben felhívja a csoport vezetősége a hátralékos tagokat, hogy járulékait minél előbb rendezzék, mert ellenkező esetben a taglétszámból töröltetni fognak.

A lellei helyi csoport január hó 26-án, este 7 órakor tartja közgyűlést, amelyen a központi vezetőség is képviselve lesz.

A sziszeki helyi csoport január hó 28-án, d. u. 3 órakor a Zrinski-vendéglőben tartja évi rendes közgyűlést. Minden tagtársnak erkölcsi kötelessége megjelenni.

A rákos-rendezői helyi csoport folyó évi január hó 16-án, csütörtökön, este 7 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést. Felkéretnek a tagok, hogy minél számszerűbben jelenjenek meg. *A vezetőség.*

A Déli vasut munkásaihoz és alkalmazottaihoz!

Hozzátok fordulunk Déli vasutasok, hogy a ti tiltakozó szavatok adjon nyomatékot figyelemzetésünknek, a melyet mi intéztünk a Déli vasut igazgatóságához.

A ti sziklaszilárd összetartástoktól reméljük, hogy a déli vasut intéző urait gondolkodásra fogja kényszeríteni és a józan ész szavára hallgatva nem fogják túrni az egyes pasák törvénytöréseit, garázdálkodásait.

Emlékezzetek vissza, hogy hányszor figyelemzetettük az igazgatóságot a sziszeki állomásfőnök, Strasser Sámuel urnak a kihívó, brutális viselkedésére, amelyet egy a munkások, mint a kinevezettek iránt tanusított. S tudjátok-e, hogy milyen eredményt hozott ami komolyan figyelemzetett szavunk?! Mintha csak biztatást kapott volna Strasser állomásfőnök felülől, még vehemensebben fogott hozzá az alkalmazottak sanyargatásához, még nagyobb cinizmussal követi el a legarcátlanabb törvénytöréseket.

Hogy minő bűnök terhelik Strasser ur lelkiismeretét, itt közöljük, olvassátok:

Néhány héttel ezelőtt minden indok nélkül **négy** munkást bocsátott el a szolgálatból.

Rövid idő után ismét elbocsátott egy munkást, ki 18 évig szolgált becsülettel a vasutat. Utóbbi azért dobta ki az utca kövezetére, mert nem volt képes a főnök magánmunkáit elvégezni. Egy másik munkást pedig azért bocsátott el, mert ez a lépés „gyanuja” alatt állott.

Az állomáson dolgozó munkások állandó változása igazán türehetetlen állapotokat teremtett. Ezen állapotot nemcsak a munkások sanyargatása, hanem az üzletemberek is.

A vonatkísérői személyzetet úgy kezelik, mintha nem emberek, hanem ókori rabszolgák lennének.

Az igazgatóság által kiadott nemefordát teljesen figyelmen kívül hagyva, a legnagyobb mérvű emberuzsorát üzi a személyzettel, olyannyira, hogy a kimerülés folytán sokan megbetegednek.

Ha azután a felépülés után szolgálatra jelentkeznek, akkor a főnök ur 3—4 napi büntető sétára küldi őket.

A sziszeki állomásfőnök ur a pragmatika megsértésével sorba bocsátja el a neki nem imponáló, valamint a tiltott magánmunkák elvégzésére nem kapható munkásokat.

Másrészt pedig hivatalos hatalmával kényszeríti a forgalmi személyzetet a végkimerülésig teljesítendő szolgálatra.

A nagykanizsai fűtőházi viszonyokkal is több ízben foglalkoztunk már lapunkban, valamint beadványokban. Azonban a következők azt mutatják, hogy a helyzet cseppet sem javult.

Nemrégiben egy mozdonyfűtőt elhelyeztek a régi mozdonyáról. Az illető elakarta vinni a saját tulajdonát képező olajpumpát az új gépre, azonban a volt mozdonyvezetője erővel elakarta tőle tulajdonítani a pumpát. Szóváltás támadt közöttük, amelynek következménye: a fűtőre egyoldalul kirótt 6 korona pénzbírság volt.

Gyakori eset, hogy a kanizsai fűtőházi főnök kisebb hibákért 20—30 napi „sétára” küldi a munkásokat. Ha a munkások a „szolgálati ut betartásával” kérelemmel járulnak Rosenstein vagy Tarján mérnök urakhoz, akkor a szolgálati ut betartásáért a fűtőházból való kirugással fenyegetik az illetőket.

Gyakran előfordul, hogy kifizetés alkalmával némelyik munkás 5—10 koronával kevesebbet kap, mint amennyi járt volna az illetőnek, ha ezért felszólal, akkor ismét Rosenstein mérnök ur az, aki ugyszólván kikergeti a felszólalót.

Mindezek a dolgok arról győzhetik meg a Déli vasut munkásait, hogy a bánásmód terén óriási visszafejlődés történt.

Ma még csak Sziszek és Nagykanizsa, holnap ugye lehet az összes Déli állomásokon. Kötelessége az összes Déli vasuti alkal-

mazottaknak, hogy a jogtalan és igazságtalan uton való elbocsátások, valamint az embertelen bánásmód ellen jövele fel-emeljék tiltakozó szavukat, a míg nem késő.

Tartsanak minden állomáson értekezleteket, ahol megvitatják ezeket a dolgokat és a hozott határozatokat velünk közlik.

A hozott határozatok alkalmas formában a Déli vasut igazgatósága elé lesznek terjesztve.

A központi szertárból.

A központi szertárban különös állapotok vannak. Sőt több, mint különös: egyenesen nyomoruságos állapotok. Tessék csak elképzelni, hogy a *szertári munkások havi keresete 35—36 frt a termunkásoké meg pláne csak 25—26 frt.* Naponként tehát 86 krajcárt fordíthat egy-egy termunkás az életfentartási szükségletekre. Ha tekintetbe vesszük, hogy *Budapest környéken*, tehát nem a fővárosban, 120—130 frt egy szoba konyhából álló lakás, *ugy alig 1 koronát fordíthat egy-egy munkás a saját és családja élelmezésére, ruházatára és egyéb kiadásaira.* A nyugoti, keleti és az északi főmühelyi szertárak munkásainak a keresete is igen silány. De amíg ezeknél a bérminimum napi 2 kor. 40 fillér, addig az északi főmühelyi szertártól egy kődobásnyira levő központi szertárban a napibér minimuma már csak 2 kor. 20 fillér.

Néha még ez a kereset is silányul. Azelőtt például, amidőn a Vasut és Hajózási Klub részére szolgáló szemet hordták le a nyaktörő lépcsőkön a munkások, napi 2 kor. 40 fillért fizetett. Ma már csak a napibérüket, tehát legtöbb esetben 2 kor. 20 fillért fizetik ki.

A Klub tagjai még a 2 kor. 40 fillért is sokalták. Az ő óhajukra történt, hogy a klubtagok részére történő szénzállításokat akkordban végeztették ama hiszemben, hogy így a Klub igen tisztelt tagjai olcsóbban jönnek ki. Mióta azonban kiderült, hogy egy-egy munkás az akkord mellett 2 kor. 70 fillért is keres naponként, hát azóta ismét nap számban hordatják a klubtagok a szemet.

A 8 napi szabadságot sem igen „*elvezethetik*“ a munkások. Ha valakinek valami sürgős ügye van elintézni, úgy már 8 nappal megelőzőleg kell szabadságot kérnie, azután 8 napon által Pontius-tól-Pilátusig futkosnia, csupán azért, hogy a főnökség a nyolcadik napon a kért szabadságot *megtagadhassa.*

Hogy egy-egy ilyen megtagadott szabadság néha érzékeny anyagi veszteséget okozhat a munkásoknak, azzal természetesen a főnökség mitsem törődik. És ilyen viszonyok mellett *Schiller* termester még azt szokta mondogatni a munkásoknak: „*Örüljön, hogy itt van, hogy itt dolgozhatik. Ugyis csak kegyelemből van itt.*“ Ugyan-*csak Schiller* termester elbocsátással fenyegetett két munkást, ha nem akarnak akkordban dolgozni, holott ezeknél jóval fiatalabb munkások is vannak. Az állomáson összeszedett 2—3 kocsisztafi árát *Schiller* ur bizonyára megfizette a Máv.-nak, mert hiszen *Molnár Károly* nappali ör nem tett *Schiller* ur ellen feljelentést, miként ezt tenni szokta a munkásokkal szemben.

Maga *Wimmer Ede* főszertárnok sem barátja a munkásoknak. Legalább azoknak nem, akik a fáját nem hajlandók összevágni. Akik erre mégis vállalkoztak, *szabad idejükben* tették ezt. Reggel és este 1—1 órát, sőt naponként az egész ebédidejüket is ezzel töltötték. Tagadhatatlan, *Wimmer* ur mindezt nem kívánta ingyen. Megfizetett érte. De hogyan! Két ember 8 napon által reggel, délben, este egy-egy óra hosszát hasogatta a fát. 8 napon által ez 24 munkaórát tett ki. Mindezek fejében a 7 munkásnak össze-vissza 5 koronát, fejenként tehát *71 fillért* fizetett 24 órai munka fejében. *Óránként tehát 3 fillért.* Ugyanezért a munkaért a favágók éppen nyolcszor *ennyit* követelnek. Megjegyezzük itten

még, hogy *Wimmer* urnak van esze. A kiselejtezett fának csak a javát, a keményfát szokta kiválogatni. A felügyelő ur még azt is tudja, hogy falun a tojás jobb is, olcsóbb is, de azt már nem tudja, hogyha valamelyik munkás felesége egész nap a falut járja a tojások után, hogy hát akkor az illető munkát végez a felügyelő urnak, amely korán sincs a tojások árával kifizetve.

Ha a főnökségek rendet akarnak a vasut keretén belül tartani, úgy első sorban jó maguk szokjanak rendhez, de egyben szokjanak le arról is, hogy alárendeltjeiket szivességekre használják fel. A vasut érdeke nem tűrheti, hogy a hivatali előjáró, bármily szivességből kifolyólag, lekötöztetjen legyen alantasainak, mert ezekkel szemben a főnökség tekintélye szenved, s ez nagyon árthat a „*vasfegyelemnek*“.

LEVELEZÉS.

Nagyvárad. (*Titkári jelentés.*) Ebben a titkári jelentésben, sajnálattal kell kijelentem, hogy bizony nem sok eredményre, vagy legalább is nem annyi és nem olyan eredményre tudok rámutatni, amint azt a tagok egy egészséges csoporttól méltán elvárhatnák.

Kötelességemnek tartom rámutatni, legalább rövid vonásokban, hogy miért nem tudtunk jelentősebb eredményt elérni a vezetőség egy részének minden ügybuzgalma és szorgalma dacára sem?

A vezetőség egy része az egyesület dolgaival vagy közömbös maradt, vagy a dolgozó vezetőségi tagokkal szemben ellenséges indulattal viselkedtek és így azokat az intenzív munkában részben megakadályozták. A másik okot pedig abban találok, hogy a tagok tulnyomó nagy része sem törődött az egylet ügyeivel, mert azt hiszik, hogy ha a tagdíjjárulékot a pénztárosnak beszolgáltatják, azzal már eleget tettek tagsági kötelezettségüknek. Ez pedig nem egyéb, mint egy óriási tévedés. Ennek az állapotnak véget kell vetni. Az új vezetőség feladata lesz, hogy módot keressen arra nézve, miként volna ez a tagok részéről tanusított bántó nejtörődömség megszüntethető.

A régi vezetőségnek egy részét ebben a tekintetben a mulasztás vádjával illetni nem lehet, mert amit az adott viszonyok és körülmények között megtehetett, a legjobb belátása és meggyőződése szerint meg is tett. Arra mutat az is, hogy a tagok azon panaszára, miszerint a régi egyleti helyiség alacsony, kiesiny, rossz helyen van stb., azonnal intézkedett és egy jobb, megfelelőbb és a mi már magától értetődik, drágább lakást vett ki. Megpróbáltuk, járattunk az egylet részére napilapot, hetekig nem olvasta senki. Beszüntettük, mert az ilyen körülmények között felesleges kiadásnak mutatkozott.

Most rá fogok térni az elért eredményekre, megjegyezni kívánom azonban, hogy ezeket az eredményeket a helyi csoport a saját hatáskörében érte el.

Ezek közül a legjelentősebbnek tartom a kocsiszitók részére elért éjjeli pótlékok, ami már egyszer ugyan meg volt nekik adva, de érihetetlen okokból visszavonták. Annál nehezebb volt ezt részükre újra megszerezni.

Eredménynek kell minősítenünk azt is, hogy több, különböző munkaágaknál alkalmazott munkástársainkat több-kevesebb utánjárással sikerült a felettes főnökségekkel visszavetelni.

A műhelyi munkásbizottságokba mind szervezett munkások választattak be.

Az év folyamán a csoport több felolvasást, illetve előadást tartott, amelyekhez előadót a helyi szociáldemokrata pártvezetőség küldött ki, amiért is nem mulaszthatjuk el e helyen is köszönetünket kifejezni.

A taglétszám ugyszólván állandó, ami szintén eredmény, mert az üldözések dacára

is meg tudtuk tartani az állandó taglétszámot. Szaporodás a taglétszámában volt ugyan, de csekély, vagyis ebben az évben számbavehető tagfluktuáció nem volt észlelhető, amiből következik, hogy a meglévő taglétszám állandó lesz, sőt növekedni is fog.

Az év folyamán 6 taggyűlést és több vezetőségi gyűlést tartottunk.

Jelentésemben a helyi csoportnak az elmúlt évben való működését akartam röviden összefoglalni és önkkel megismertetni. Meg kell még emlékezni arról is, hogy a jelentés csak május hótól kezdődőleg szól, mert a múlt év április havában a nagyváradai rendőrhatalóság merő rosszakaratból, bizonyos formák be nem tartása miatt, az első megalakulást tudomásul nem vette és így ugyancsak május havában újra kellett a csoportnak megalakulni.

Rákosrendező. (*Potinceza ur haza gondol.*) Hej, valamikor be szép élet is volt az Angyalföldi Polgári Körben! *Potinceza* ur elnök volt a körben, a rákosrendezői raktári munkások meg egyezményben dolgoztak. A munkások csak arról tudták meg, hogy egyezményben dolgoznak, hogy este teljesen kivoltak merülve, no meg, hogy vig élet volt a Polgári Körben. A Polgári Körben döntöttek nemcsak a raktári munkások sorsa felett, de ott adták ki a jelszót is: egy mindért és mindnyájan egyért! Ha a raktári munkások napibérben dolgoznak, *Potinceza* ur Nagymaroson van, a Polgári Körben csendesebben vannak és ez fáj *Potinceza* urnak. Visszasíratja azt a régi jó időt, amidőn még ő volt a legény a csárdában. El is követ mindent. *Potinceza* ur, hogy a régi rendet visszateremtse, hogy a raktári munkásokat Rákosrendezőn belekényszerítthesse az akkordmunkába.

Az, hogy *Potinceza* ur most Nagymaroson van, legkevésbé sem hátráltatja a dolgot, mert ott maradt a rendezőn *Wukov* ur, ki igen jó és alkalmas médiumnak bizonyul. *Potinceza* ur kiadja a parancsot, *Wukov* ur éjjel megjelenik a raktárban kipirulva, bágyadt szemekkel ellenőrizni a munkát.

Wukov ur maga elé hivatja a csoportvezetőket s nagy hangon kijelenti: maguk lopják a napot, 5 koronával fogom megbüntetni az összes csapatokat és azután elsonpolyog a főnök ur. Ezalatt *Potinceza* ur Nagymaroson dirigál. A raktári munkásokat szép ígéretekkel halmozza el. Megígérte a 2 korona kiküldetést, a 2 korona hálópénzt és tisztességes keresetet. A valóságban azonban így váltotta be szavát *Potinceza* ur: eltörölte a 1/2 órai reggeli időt, az 1 1/2 órai ebédidőből levont egy fél órát és a munkát úgy osztotta be, hogy 40%-kal rövidültek meg a munkások. A hálópénzt szintén megvonta tőlük, mert a munkások gyümölcsdeszkákból egy kunyhót építettek, ahol egymás hátán pihenik ki magukat. Az igaz, *Potinceza* ur nem alszik ebben a kunyhóban, elmehet a Polgári Körbe.

És ezt mind azért teszi *Potinceza* ur, mert nem akarja a raktári munkások magas kereseti igényeit fejleszteni és mert még mindig reméli az akkordrendszert bevezethetni. Erre neki szüksége van, amint ő mondja, mert ő lesz a Rákosrendezőn ujjonon épült *Tulipán raktárakban* a raktárfőnök.

Ott pedig akkordban fognak dolgozni. Amely munkás ellenszegül az új munkások közül, azt elbocsátják. A régi munkások, ha nem akarnak majd egyezményben dolgozni 6 hétre felfogja függeszteni — fizetés nélkül. Vagyis, ha nem akarnak akkordban dolgozni, úgy járnak majd, mint a Sommer vagy a Heim Miska. Azokat lopással vádolva, vizsgálat alá helyezték, a vádat *Wukov* ur képviselte, de a kitűzött tárgyalásra nem mert elmenni *Wukov* ur, a lelkiismerete nem engedte meg, hogy a két munkásnak szemé elé kerüljen. Az ilyen ártatlanul áldozatul esett munkásokkal rémitgetik a munkásokat.

Itt volna az ideje, hogy az igazgatóság ezekről a botrányos hajszákról tudomást szerezne és erélyesen utasítaná a hatalmi gögben örjögő főnökséget, hogy azokat a raktári munkásokkal, akik az intézetnél

bizalmi állást töltenek be, akik szorgalmas munkájukkal az intézet üzleti érdekeinek jó szolgálatot tesznek, hogy ezeket is ember-számba vegyék.

A rákosrendezői hajsza, az akkordmunka oktrojálása már több ízben izzó hangulatot teremtett a raktárban és nagyon félt, hogy a Rákosrendezőn újonnan épült „Tulipán raktárak” leendő főnöke erővel harcot akar provokálni. A munkások az új raktárakban a még nagyobb zaklatástól csak erős szervezkedéssel menekülhetnek.

Potinceza ur meg lássa be valahára, hogy a XX. században élünk és hogy a Polgári Kör már nem fog az akkordmunka révén felvirágozhatni.

Nagybecskerek. (A szentkoronás kerület.) Miután most sokan kiléptek, az alapszabályok értelmében az itteni kerület megszűnik létezni és valószínűleg, ahogyan a helybeli lapokból olvastuk, ha januárban a taglétszám, mely most csak 296, 300-ra nem emelkednék, úgy a temesvári kerülethez csatlakoznak. Valószínűleg valami más határozatot is hoztak az utolsó értekezletükön. Így például Kühlburger Miklós pályafelügyelő, aki szinte választmányi tag, a pályamunkáit azzal ijesztgeti, esetleg meg is teszi, hogy aki most ujévig be nem lép a szent szövetségbe, annak nem lesz munkája addig, míg be nem lép a szent szövetségbe. Kühlburger pályafelügyelő olyan formán magyarázta ezt munkásainak, mintha ez rendelet volna, mely minden munkásra vonatkozik. Csodáljuk Kühlburgertől, ki eddig mindig korrektül viselkedett vagy legalább is annak mutatkozott, hogy most egyszerre olyan nagy „szent” lett. Vagy talán fél, hogy vejének nem lesz lakója arra a két szobás lakásra, amely jelenleg a szent szövetség bérel? Igazán mondhatjuk, hogy Kühlburger öreg vasutas letéte jobban tenné, ha már arra gondolna, hogyha majd nyugdíjba megy, hogy milyen pipából szija azt a jó kapadohányt.

Ujzsolna. (Baleset.) Folyó hó 1-én, este 5 ó. 10 p.-kor az ujzsolnai rendező kihúzóján a 3935 T II b mozdony kazánja felrobbant. A robbanás oka: a gyenge haslemezen levő repedés és a horganycsavarok lazasága volt. A robbanás oly erős volt, hogy a mellette elhaladó 1467. számú vonatnak egy kocsiját kisiklasztotta, az oldalfalát és ágy alsó és felső részét egy csapon leszedte. A mozdonyról leszakított víztartályt 94 méterre találták meg, és többi darabjait még messzebbre hordta el. Megsérült Jonke mozdonyvezető-gyakornok, aki fején kapott két repedést, ifjabb Závodszy fűtő jobb arcát leforrázta és alighanem a szemévilágát is elveszti. A tolató-személyzet ebben az időben szerencsére nem volt a mozdony körül. A tűzszekrény és alsó kazán gyengén megsérült, az ólomcsavar a tűzszekrényben ép volt, így tehát a mozdony-személyzet felelősségre nem vonható.

Néhány szó az asszonyokhoz.

Nem mulik el hét anélkül, hogy valamelyik ételmi- vagy árucikk ára nem emelkednék. Egyszer a tej, másszor a hus, majd meg a kenyér drágul meg. Alig hogy az élelmiszerzsorások végére értek az összes ételmickek emelésének, már is elülről kezdik.

Az egyedüli vigasz, amit a szegény ember felé nyújtanak, az, hogy hát hiszen ez a drágulás csak rövid ideig fog tartani s az árak mihamarabb esni fognak.

Pedig dehogy is! A drágaság ma már állandóvá vált, az árak folyton emelkednek s ha indokolt volna az árak esése, még akkor sem engednek az élelmiszerzsorások az árakból. Tessék csak megfigyelni a husárakat. Az élőmarha az állítólagos takarmányhiány miatt csökkent. Teljes 15—30 százalékkal olcsóbb a marha, mint réviddel ezelőtt. S a husarak? A vesepecsenye árát leszállították 4—8 fillérrel kilónként, az eleje azonban, amelyet a szegény nép élve, változatlan maradt. Sőt mi több, a husbárók egy mézárössztrájk felidézésétől sem

riadnak vissza, csakhogy indokoltá tehesék kapzsiságukat és a husarak újabb emelkedését.

A gazdasági élet láthatárán újabb és újabb fenyegető felhők tornyosulnak. Szinte belátható időn belül bekövetkeznek a közelgő gazdasági krízis előjelei: a munkaalakalom csökkenése, néhol teljes beszüntetése, a munkaviszonyok rosszabbodásai, a munkabérek leszállítása és mindezek kísérői: az éhség és a nyomor.

És mindamellet vannak emberek, akik azt állítják, hogy az ételmickek ár-emelkedését a munkabérek emelkedése és a munkaidő rövidülése okozza, holott éppen megfordítva áll ez: a drágaság idézi elő, hogy a munkásság magasabb béreket követeljen. A munkásság kénytelen volt magasabb béreket követelni, mert maguk a proletárasszonyok tudhatják legjobban, hogy férjük keresete nem fedezheti a háztartás költségeit.

Az életfentartási ösztön készítette a munkásságot arra, hogy az élelmiszerzsorások ellen védekezék. És az utóbbi évek gazdasági küzdelmei eléggé igazolják, mily keserves és nehéz feladat volt ez.

Az a frázis, hogy az élelmiszerek drágulását a munkabérek emelkedése okozta, csupán üres demagógia, amely csak arra szolgál, hogy elpalástolja a vámpolitika és a mértéktelen spekuláció által mesterségesen előidézett ár-emelkedéseket.

Ugy az ételmickek, valamint az egyéb szükségleti tárgyakat illetőleg is olyan bőség uralkodik a piacon, hogy hiányról szó sem lehet. A föld gabonakészlete teljesen elegendő volna a föld összes lakóinak táplálására.

És mégis mindent, gabonát, lisztet, kenyeret, húst, főzeléket, zsírt, tojást, ruházatot, fűtést, lakást az nzsorások szövetkezete annyira felcsigázott, hogy a szerényjövedelmű vasutasság képtelen háztartásának százféle szükségleteit fedezni. Ilyen áldatlan társadalmi állapot ez! És mi ennek a főoka? Hogy a termelési eszközök magántulajdon képeznek, hogy a termelés csak profitülésre szolgál, nem pedig arra, hogy mindenki fedezhesse szükségletét. Bőségesebben fedezhessék azok is, akik kizsákmányolva, silány díjazásban részesülnek, úgy az iparban, mint a kereskedelemben, a mezőgazdaságban, a forgalmi és közlekedési ágaknál.

Első sorban az asszonyok azok, akik eme visszas állapotokat megérik. Még normális körülmények között is nehéz volt a háztartásra szánt pénzzel kijutniok. Amióta azonban a drágaság ennyire állandóvá lett, azóta a munkás- és kishivatalnoksaládok képtelenek jövedelmüket a kiadásokkal összhangzásba hozni.

Ezer fortélylyal iparkodnak az asszonyok azon, hogy valahogyan fedezni tudják a háztartás költségeit, ami azonban igen gyakran nem sikerül.

Bárha minden garast kétszer is megforgatnak, mielőtt kiadnák, mégis igen sok asszony tanácstalanul és kétségbeesetten áll, mivel nem tudja, miként jusson ki a konyhapénzzel, amely, bár a családfő keresete emelkedett is, annyira sem telik, mint egykoron.

És ez a körülmény kell, hogy gondolkodóvá tegye az asszonyokat.

Hány és hány asszony gyűlöli még ma is a szervezeteket, bár csupán ezek segélyével lehet a bajokat orvosolni. Ennek az ellenszenvnek az asszonyok részéről meg kell szünnie. Az asszonyoknak be kell látniok, hogy férjeik küzdelme jobblétükért az ő ügyük is, hogy vállvetve kell küzdeniök férjeikkel azért, hogy ezek az igaztalan és áldatlan állapotok megszűnjenek, hogy jobb társadalmi viszonyokat teremthessenek, olyan állapotokat, amelyek eleve kizárták teszik a maihoz hasonló élelmiszer- és lakászsorát.

Férjeik szervezkedését a proletárasszonyoknak teljes erőből kell elősegíteniök. Ezt kívánja nemcsak a család, de az összproletárság érdeke.

VEGYES.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott köszönetet mondok mindazoknak, kik forrón szeretett Róza leányom temetésén résztvettek, ugyszintén a műhelyifjuságnak, akik ifju barátnőjük ravatalára koszorut helyeztek és a műhelyi zenekarnak közreműködéséért.

Deés, 1908 január hó.

Schnelzer Ferenc,
mozdonyfűtő.

Intim-Színház. A fővárosi szórakozó helyek között a legnagyobb népszerűsége tett szert a Sándor-teri Intim-Színház.

Az előadások délután 3—7-ig tartanak. Szinre kerülnek egyfelvonásos bohózatok és magán-számok. Naponta zsufolt nézőtér előtt folynak az előadások s a színház rövid fennállása óta máris kedvenc szórakozó helye a finom izlésű közönségnek.

A műsor diszkrét és válogatott, olyannyira, hogy főleg hölgyközönségből kerül ki publikuma. A vasutasoknak melegen ajánljuk a színházat, ha nemes szórakozást akarnak találni.

Vasárnap délután két előadás van: az egyik 3—5-ig, a másik 5—7-ig tart.

Nyugtázás.

A Vasuti munkások orsz. szövetségének székesfehérvári helyi csoportja 1907. évi december hó 31-én tartott Szilveszter-estélyén felülfizettek: Farkas Cilike, Vágó Kálmán 1—1 kor.-t, Beiner Frigyes —.80 kor.-t, Biró József, György József, Császár János 70—70 fillért, Engelmann Kálmán 60 fillért, Vekerle Lajos, Mádl Gyula, K. Horváth István 50—50 fillért, Pető Lajos, Jung Márton, Vadász Ferenc, idb. Lőke József, Lőke Gyula, Martinkovics József, Jáni Antal, Peék Ferenc, Ramolt Henrik 40—40 fillért, Mayer Kálmán, Simon Sándor, Szeitl János, Szűts Miklós, Jávorszky Ferencné, Engelmann Károly, Mayer Lajos, Kokályi Lajos 30—30 fillért, Schebál István, Kundacker János, N. N., Maizer Imre, Hermann János 20—20 fillért, Hermann József, Skornyák Máté 10—10 fillért. Ugy a felülfizetőknek, mint az estélyen közreműködőknek ez uton is köszönetet mond a csoport vezetősége.

A Budapest—ánaparti helyi csoport 1907 december hó 31-én, a könyvtár-alap javára jól sikerült Szilveszter-estélyt tartott, melyen felülfizettek: Merkl M. 2.—, Tötös Ferenc 2.—, Téli Antal főrakt. 4.—, Schmidt István ténmester 2.—, Spiler Jakab főraktárnok 2.—, Wolf Vilmos raktárfőnök 5.—, Vajai Kálmán raktárfőnök 2.—, Dalmann József rakt. m. 2.—, Cziczter Ferenc rakt. m. 2.—, Szabó János főraktárnok —.60, Bozsany N. 1.—, Sujkos Albert —.40, Alexi Lajos állomásfőnök 3.—, Baumann Ferenc vendéglős 2.—, Cserei György főraktárnok 2.—, Cserei József rakt. m. 2.—, Szombati Mihály főraktárnok 1.—, Kemény Szilveszter raktárnok —.60, Szantai József főraktárnok 1.—, Jakus Károly 1.—, Kovács Károly 1.—, Vorsleger Imre —.20, Tóth Ferenc 1.20, Barada István —.40, Havasi Antal 1.20, Fördös János 1.—, Baumgartner Ferenc ácsmester 1.40, Borbély Imre 2.—, Balog András —.20, Ivony Antal vendéglős 2.—, Feyt Lajos 1.—, Szőke Károly —.40, Solyomvári N. 2.—, ifj. Ivony N. 1.— kor.-t, összesen 52.60 kor.-t. A felülfizetésekért ez uton mond köszönetet a helyi csoport vezetősége.

Társadalomtudomány.

Hazafiság és szociáldemokrácia.

(Kautsky után németből.)

(3)

Ugyanazt a néptömeget, amelynek elszegényítésére a tőke ipari kizsákmányolással törekszik, arra készíti a tőkés állam, hogy fiai vérüket ontsák és hogy már az anélkül is szűkös existenciájukat még jobban megszorítsák, ezáltal is fedezendő a mérhetetlen nagy véderő költségeit, amely állítólag a haza védelmére szolgál. A mai viszonyok mellett azonban a véderő nem szolgál egyebet, mint a profit védelmét, amely viszont nem idézhet elő egyebet, mint hogy a tőke törekvését, a néptömegek elszegényítését illetőleg, megerősítse.

Mert minél jobban nő a munka termelő-képessége, annál jobban nő a hadi technika, nő a kapitalisztikus nemzetek kiterjeszkedési törekvése is, nőnek az ellentéteik vizen és szárazon egyaránt és nőnek a felfegyverkezésnek költségei is.

Ily módon a nemzet minden rendelkezésére álló erejét a militarizmusra fordítja.

Az államok mindinkább képtelenek lesznek minden olyan kultur- és szociálpolitikára, amely pénzbe kerül, képtelenek lesznek a tőke által ütött sebeket legalább oly mértékben gyógyítani, amily mértékben ezt a polgári társadalom életviszonyai megengednék.

Ezért idézi elő a tőkés hazafiság, hogy nemcsak az egyes nemzetek közötti ellentétek élesednek ki, hogy nemcsak egy világháború veszélye növekszik, hanem egyúttal a saját nemzetének tönkretűnését is elősegíti.

A kispolgárság, amely különben sohasem volt képes önálló politikára, csak hadd ringatózzék a hazafiság hiszemében, mintha nem a tulajdon nemzetének tőkésai, hanem az idegen nemzetek volnának azok, akik a népet fenyegetik.

Az osztálytudatos proletariátus azonban tudja, mit kell az ilyen hazafiságról tartania, hogy ez a hazafiság engesztelhetetlen ellentétben áll a saját hazafiságával, amely biztosítani igyekszik az összes néptömegek jólétét és kulturáját. És ez nem érhető el a profit és a militarizmus gyarapításával, nem érhető el nemzeti háborúk előidézésével, világháborúk előkészítésével, hanem a tőke, a militarizmus leküzdésével, a nemzetközi szolidaritás révén a legszorosabban összefűzött proletariátus expanzív politikájával az osztályharc közepette.

II.

Bár a burzsoázia és a proletariátus hazafisága két különböző, lényegében homlokegyenest ellentétes jelenség, mégis vannak helyzetek, midőn ez a kétféle hazafiság együtt működik, sőt egy háborúban együvé is olvadhatnak.

Egy és ugyanazon nemzet burzsoáinak és proletariátusának közös érdekük a függetlenségük és önállóságuk megvédése, közös érdekük, hogy távol tartsák maguktól az idegen nemzetek bármily irányú elnyomatási és kizsákmányolási kísérleteit.

Mindkettőjük érdeke az is, hogy megakadályozzák a nemzet feudális szétforgcsolódását kis államok és államocskákra. Közös érdekük összevonni az egyenlőt, együtt lakó elemeket egy nemzeti államban, mert ez az összevonás a fenti szétforgcsolódással szemben óriási haladást jelent, amennyiben fontos feltételét képezi a munka termelőképessége kifejlődésének.

A nemzeti küzdelmekben, amelyek ilyen irányú törekvésekből származtak, a proletariátus hazafisága mindig egyesült a burzsoázia hazafiságával. Azonban itt is mély ellentét volt észlelhető a két osztály között. Amikor arról volt szó, hogy a saját nemzetet felszabadítsák és egy nemzeti államba foglalják össze, akkor az ellenfél, akit legyőzni kellett, mindig egy kizsákmányoló osztály, vagy maga a kormány volt. A proletariátus legyőzni igyekezett ezeket oly módon, hogy a nemzetet felkelésre, forradalomra szólította. Ez azonban sehogy sem volt a burzsoázia irányára, különösen mióta a proletariátus a saját osztályharcát megkezdte.

1848 óta a burzsoázia teljes erejével egy másik, általa már régen kedvvel nézett módját a nemzet felszabadulásának és egyesítésének részesíti előnyben: egy uralkodó osztály vagy egy dinasztia támogatását, amelyek ebből a felszabadításból vagy egyesítésből előnyt szerezhettek. Ezeknek feladatuk, hogy egy háborúban a nemzetnek utjában álló dinasztákat és osztályokat megsemmisítse, oly ut tehát, amely több vért és áldozatot követel, mint a forradalom s amely mindamellett a nemzet igényeit csak mérsékelt mértékben juttatja érvényre, csupán annyira, amennyire ezek az igények a győztes dinasztia igényeit fedik.

Tehát még akkor is, amikor a nemzeti függetlenség és egyesítés közös célja volt a proletariátusnak és a burzsoáziának, még akkor is eltérő volt a hazafiságuk, mielőtt arról volt szó, hogy melyik uton ériék el ezt a célt.

Amióta azonban a proletariátus hatalommá fejlődött, amely az állam minden nagyobb megrázkódtatásánál az uralkodó osztályokra veszélyes lehet, amióta a háború végén forradalom fenyeget, mint az 1871-iki porosz-francia háború után a párisi kommun és az orosz-török háború után az orosz terrorizmus és bizonyították azóta oly nem-

zetek burzsoáziája is, amelyek egyáltalán nem, vagy csak kevésbé önállóak és egyesültek is, feladták nemzeti céljaikat, ha ezek csak kormánybuktatással volnának elérhetőek, mert a forradalmat jobban gyűlik és rettegek, mint amennyire nemzetük önállóságát és nagyságát szeretik. Azért inkább lemond Lengyelország függetlenségéről is belenyugszik abba az özőnsvégi előtti államformába, mint amilyennel Ausztria és Törökország is bírnak s amelyek már egy emberöltő óta az enyészetnek vannak szentelve.

(Folyt. köv.)

Kiadóhivatali üzenetek.

Ismételten felszólítjuk mindazokat, akik az 1908. évi zsebnaptárt átvették terjesztés céljából, hogy az eladott naptárak árából befolyt összeggel haladéktalanul számoljanak le, az el nem adott naptárakat pedig azonnal küldjék vissza, miután a kiadóhivatalban teljesen elfogyott és több száz rendelést nem lehet elintézni, amíg a fennmaradtakat vissza nem küldik.

A naptárak visszaküldése a következőképpen történhet: 1 naptár 5 filléres levélbélyeggel, 2-4 darab naptár 20 filléres bélyeggel, 5-7 darab naptár 30 filléres bélyeggel. A burkolatra ráírandó: „Nyomtatvány.”

Hét darabon felül a naptárakat csakis szállítólevéllel lehet visszaküldeni.

A pénzküldeményt nem szabad a szövetség címére feladni s különösen tilos a tagjárulék befizetésére szolgáló „Cheque” számlát használni.

A kiadóhivatal.

Felhívjuk a helyi csoportok vezetőségeit, hogy sürgősen jelezzék be, hogy a „Magyar Vasutas” 1907. évfolyamát diszkotésben megrendelik-e saját könyvtáruk részére?

A kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

Lapzárlat hétfőn este. Későbbben beérkezett közlemény csak a következő számban közöltek.

Szerkesztővel értekezni naponta délelőtt 10-12-ig lehet.

Debreceniek. Lakatos József hülyeségeire megirtuk, hogy többé nem válaszolunk. Hadd teljék a „szövetkezeti szocializmus törvényei” feltalálójának öröme, hogy megfutottunk előle. Annyi butaság elöl meg is kell futamodni. Ami pedig hibeink fogyását illeti, hát kérdezzé meg Lakatos ur a „sötét éjszakában világító fényességű szeretett elnököt”, hogy az 1908. évi első lapszámmal hány ezerrel kevesebb példányt rendeltek ők a nyomdában, holott a leszámolások csak ezután fognak beérkezni.

A mi fogyásunk ne fájjon Lakatos uréknak akkor, amidőn ők egy száznál már 3000-rel redukálják a laprendelést.

Nagyvárad. Az osztálymérnökség köteles a pályamunkásokat a nyugbérbe felvenni. Sőt mi több, a Hivatalos Lap múlt évi 64. száma közli a 277.875/907. A I. c. számú igazgatósági rendeletet, amelyben a főnökségek utasítottak, hogy aláírás mellett közöljék a munkássággal, miként a nyugbér-pénztárba 10 évre visszamenőleg is fizethetnek. Ezt a rendeletet különben a múlt évi 49. számunkban leközöltük.

Sághy Pál. Az elkésve érkezett újévi verse — irodalmi szempontból tekintve —, nem úti meg a leközlés mértékét.

Miután azonban oly igaz lelkesedés nyilatkozott meg versében a vasutasok ügye iránt, ennélfogva a kételkedő buzdítására leközöljük; de arra kérjük önt, hogy az abban megnyilatkozó öntudatos lelkesedést a jövőben más téren: a munkástársai felvilágosítása és szervezése terén a munkásaitse:

Új évkor!

I.

Boldog új esztendőt kívánok tinéktek,
Kérges munkáskezü vasutas testvérek.
Fogadjátok tőlem szíves üdvözlőmet,
Már csak azért is, hogy tihozzátok jöttem.
Adjátok hát ide munkás kezeteiket,
Hogy valamennyitek' megismerhesselek.

II.

Eddig is harcosa voltam eszméinknek,
Ezután pedig még inkább az leszek,
Mert tudom, hogy csak így tudjuk azt kivívni,
Ami a vasutast fogja boldogítani.
Az igaz, hogy eddig szentkoronás voltam,
De hogy azzá lettem, mindig kárhoztatom.

III.

No de most már mindegy, csakhogy már itt vagyok,
Egygyel a taglétszám megint szaporodott.
Jertek hát utánam vasutas kartársak,
Mert azt tudom, hogy csak így leszünk boldogok.
Hogy mire még egyszer új esztendőt értünk,
Akkorra, ha lehet, egy táborba legyünk!

Sághy Pál.

Felelős szerkesztő: Faragó Dezső.

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VAI, Nyár-utca 1.

Első Leánykiházasító Egylet mint Szövetkezet. (Gyermek- és életbiztosító intézet.) Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1863-ban. Az intézet felügyelő bizottsága ugyint az előbbi években is december 31-én tartott ülésében az intézet pénztár és vagyónállapotának felvizsgálatát megejtette és megállapította, hogy az intézet vagyona a következő értékekben van elhelyezve és pedig: intézeti házak beruházása értékben: Teréz-körút 40—42. sz. épület 818,613.93, Rákóczi-ut 20. sz. épület 655,847.24, Váci-ut 4. sz. épület 610,463.14, értékpapírok 9,068,610.03, kölcsönök saját kötvényekre 886,924.59, takarékos és bankbetétek 2,145,853.63, postatakarékpénztár 13,563.65, hivatalnoki nyugdíjalap betét 253,591.90, pénzkészlet 45,466.49 kor., összesen 14,498,934.60 kor. 1907 december havában 1,658,400 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtatott be és 1,417,400 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 80,420,39 korona fizettetett ki. 1907. év január hó 1-től december 31-ig bezárólag 22,594,730 kor. értékű kötvényt ajánlat nyújtatott be és 19,339,930 kor. értékű biztosítási kötvényt állított ki. Biztosítási összegek fejében a folyó évből 1,194,640 kor. és az intézet fennállása óta 12,397,885 kor. 91 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

SERTÉSPOR.

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik és egészséges marad, ha eleségébe naponta világhírű **MANHATTAN** sertéstápporunkból csekély mennyiséget ad. 5 kilós postacsomag 5 korona postautánvétellel. — **Hasznos tanácsadó** házi állataink hizlalása és táplálásához valamint, ezek betegségeiről s ettől való megóvhatásukról című, minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet minden rendeléshez ingyen mellékeljük.

MANHATTAN Vállalat
Budapest, VII., Verseny-utca 6. sz.

5 kilós postacsomagok ezrivel küldetnek szét a világ minden részébe.

FRIEDMANN HERMAN

törvényszékiileg bejegyzett órásmester
Budapest, VIII., Vas-utca 19.
(A Rókus-kórház közelében.)

Ajánlja 3 évi jótállás mellett a legpontosabban kipróbált, jól járó

„VASUTI ÓRÁT“

Ára 7 korona.

Ezen órát utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellen szállítom. — Mag nem felelő óráért a pénzt visszaadom.

Kedvező alkalom!

6 koronáért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 darab)
:: kevéssé megsérült, finom, enyhő ::

pipereszappant

rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda,
jázmin és gyöngyvirágból szépen össze-
válogatva. — A pénz előzetes meg-
küldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József

Budapest, VII., Verseny-utca 6.